पाठ २९

१	**प्रार्थना**

समूहको अगुवा - प्रार्थना गर्नुहोस् र तपाईंको समूह र चेलालाहरू बनाउने यो कार्यक्रमलाई प्रभुमा सुम्पनुहोस्।

२	**आराधना** (२० मिनेट)	**[परमेश्वरको विशेषता]** **परमेश्वर रक्षक हुनुहुन्छ**

पढ्नुहोस् - चार जना व्यक्तिहरूलाई यी बाइबल खण्डहरू पढ्न लगाउनुहोस्। यशैया ३७:१४-२०,३३-३८; भजन ३४:७; भजन ९१:१-१६; र २ राजा ६:८-२३

१. कसरी परमेश्वरले आफ्ना जनहरूलाई विगतको इतिहासमा सुरक्षा गर्नुभयो?

परमप्रभुले कसरी अगमवक्ता एलिसा र तिनको सेवकलाई सुरक्षा दिनुभयो भनी छोटकरीमा व्याख्या गर्नुहोस्। विशेष गरी तीन कुराहरूमा जोड दिनुहोस्:

- परमप्रभुले सत्रुले उसको सुत्ने कोठामा बोल्ने शब्दहरू जान्नुहुन्छ र उहाँले ती कुराहरू आफ्नो अगमवक्तालाई बताउनुहुन्छ।
- परमप्रभु र उहाँका दूतहरूको सेनाको सङ्ख्या सत्रुसँग भएका मानिसहरूभन्दा धेरै छन्।
- परमप्रभुले आफ्ना जनहरूको आँखा खोलिदिनुहुन्छ, ताकि तिनीहरूले उहाँका घोडाहरू र अग्निमय रथहरूले तिनीहरूलाई घेरिरहेका दृश्य देख्छन्।

२. कसरी अहिले परमप्रभुले सुरक्षा गर्नुहुन्छ?

परमप्रभुले आफूलाई कसरी विगतमा सुरक्षा दिनुभयो भन्ने बारेमा एउटा घटना मानिसहरूलाई बताउन दिनुहोस्।
आराधना गर्नुहोस्।
परमेश्वर रक्षक हुनुहुन्छ भन्ने विशेषताको नम्ति उहाँको आराधना गर्नुहोस्। तीन-तीन जनाको सानो समूहमा रहेर आराधना गर्नुहोस्।

३	**सिकेको कुरा बाँड्नु** (२० मिनेट)	**[शान्त समय]** **उत्पत्ति २०:१-२३:२०**

तोकिएको बाइबल खण्ड (उत्तपत्ति २०:१-२३:२०) बाट परमेश्वरसँग व्यक्तिगत समय बिताउँदा, के सिक्नुभएको छ, त्यसबाट छोटकरीमा पालैपालो बाँड्नुहोस् (अथवा तपाईंको नोटबुकबाट पढ्नुहोस्)।
अरूले बाँड्दैगरेको कुरा सुन्नुहोस्, उसको कुरालाई गम्भीररूपमा लिनुहोस् र उसलाई स्वीकार गर्नुहोस् तर उसले बाँडेको कुरामा छलफल नगर्नुहोस्।

४	**शिक्षा** (७० मिनेट)	**[सुसमाचार]** **बाइबलको सही व्याख्या गर्नु**

सिकाउनुहोस् - बाइबल सही किसिमले व्याख्या गर्नु हरेक इसाईको जिम्मेवारी हो। सत्यतालाई बङ्ग्याउनु हुँदैन (२ कोरिन्थी ४:२), तर सत्यको वचनलाई सही मार्गमा डोऱ्याउनु पर्छ (२ तिमोथी २:१५)। झूटा शिक्षकहरू हुनेछन् भनी येशू र पावल दुवै जनाले देताउनी दिएका छन् (मत्ती २४:१०-११; १ तिमोथी ४:१-२)। येशू ख्रीष्टको शिक्षाहरूको सत्यताले मात्र मानिसहरूलाई स्वतन्त्र तुल्याउँछ (यूहन्ना ८:३१-३२)।

मानिसहरूलाई सुरक्षित यात्रा गर्न ट्राफिक नियमहरूको खाँचो पर्छ, स्वस्थ रहन स्वास्थ्यसम्बन्धी नियमहरूको खाँचो पर्छ, समाजमा मेलमिलापमा बस्न सरकारी नियमहरूको खाँचो पर्छ; त्यसैगरी बाइबललाई सही किसिमले बुझ्नको निम्ति

मानिसहरूलाई बाइबल व्याख्या गर्ने नियमहरू खाँचो पर्दछ। तसर्थ, अब हामी बाइबल व्याख्या गर्ने नौ वटा महत्वपूर्ण नियमहरू हेर्नेछौँ।

नियम १ - स्वभाव र भाषा

- बाइबल अलौकिक छ, किनभने यसको लेखक स्वयम् परमेश्वर हुनुहुन्छ। त्यसकारण बाइबलसँग मानवीय विचार र आचरणको पूर्ण अधिकार छ। त्यसैकारण बाइबल पूर्णरूपमा भरोसायोग्य छ। कुनै पनि बाइबल खण्डको दुई फरक अर्थहरू छैन।
- बाइबल स्वभाविक पनि छ, किनभने यसमा मानिसहरूद्वारा मानिसहरूका लागि परमेश्वरले आफ्ना वचनहरू प्रकट गर्नुभएको छ। त्यसकारण, तपाईंको भाषामा उपलब्ध बाइबल परमेश्वरको वचन हो।

१. बाइबल चरित्रमा अलौकिक छ।

२ तिमोथी ३:१६; २ पत्रुस १:२०-२१; गन्ती २३:१९: तीतस १:२ पढ्नुहोस्।

बाइबल आधिकारिक छ।

बाइबलको लेखक परमेश्वर पवित्र आत्मा हुनुहुन्छ। बाइबलमा परमेश्वरका वचनहरू समेटिएका छन्। त्यसकारण, बाइबलसँग मानवीय विचार र व्यवहारमाथि मात्र पूर्ण अधिकार छैन, तर इसाई शिक्षा र आचरणमाथि पनि यसको पूर्ण अधिकार छ।

बाइबल भरोसायोग्य छ।

परमेश्वरको वचनले उहाँको चरित्रहरूलाई प्रतिबिम्बित गर्दछ। बाइबल अनन्त भए तापनि यसलाई समयको आयाममा प्रकट गरिएको छ। बाइबल सत्यतापूर्ण, पवित्र अनि न्यायपूर्ण छ। त्यसकारण यो पूर्णरूपमा भरोसा गर्न योग्य छ। परमेश्वर सत्यतापूर्ण हुनुभएकोले गर्दा उहाँले आफ्नो उद्देश्य स्पष्टसँग प्रकट गर्न चाहनुहुन्छ; तसर्थ, बाइबलको कुनै खण्डमा दुई फरक अर्थहरू छैन। त्यसकारण, परमेश्वरले बाइबलको प्रत्येक खण्डमा के भन्न खोज्नुभएको छ, सो तपाईंले बुझ्न कोसिस गर्नुपर्छ।

२. बाइबल चरित्रमा स्वभाविक छ।

यूहन्ना १४:२६; यशैया ३०:८; यर्मिया ३६:१४ पढ्नुहोस्।

सुरुका भाषाहरू

बाइबल मानिसहरूद्वारा मानिसहरूका लागि आएको परमेश्वरको वचन हो। परमेश्वर मानिसहरूसँग बोल्नुभयो अनि मानिसहरूले परमेश्वरको वचनलाई लेखे। बाइबल परमेश्वरले आफ्ना वचनहरू प्रकट गर्नुभएको तत्कालीन समयमा मानिसहरूले बोल्ने भाषाहरूमा लेखिएको हो। पुरानो करार बाइबल सुरुमा हिब्रू भाषामा लेखिएको थियो (त्यसको सानो अंशचाहिँ अरामाइक भाषामा लेखिएको थियो) र नयाँ करार बाइबलचाहिँ ग्रीक भाषामा लेखिएको थियो। बाइबलको सबै अनुवादहरू र व्याख्याहरूको लागि सुरुका हिब्रू र ग्रीक आधिकारिक भाषाहरू हुन्।

अनुवादहरू

इ.पू. २५० मा पुरानो करार ग्रीक भाषामा उल्था गरिएको थियो र नयाँ करारले उक्त अनुवादलाई परमेश्वरको वचनको रूपमा व्यवहार गर्छ। त्यसैगरी तपाईंको आफ्नै भाषामा उपलब्ध बाइबलको आधिकारिक अनुवाद पनि परमेश्वरकै वचन हो, किनभने यो हिब्रू पुरानो करार र ग्रीक नयाँ करारबाट सही किसिमले अनुवाद भएको हुनुपर्छ। यदि तपाईंले बाइबललाई सुरुका भाषाहरूमा अथवा अहिलेको आधुनकि भाषाहरूमा पढ्न सक्नुहुन्छ भने त्यसले तपाईंलाई बाइबलको सही व्याख्या गर्न ठूलो सहायता पुऱ्याउँछ।

नियम २ - एकता र स्पष्टता

- बाइबल एकमात्र यस्तो पुस्तक हो, जहाँ परमेश्वर र संसारको निम्ति उहाँका योजनाहरूको प्रकाश लेखिएको छ।
- पुरानो करार र नयाँ करारको एकता यस अर्थले छ, कि 'पुरानो करारमा नयाँ करार लुकाइएको छ, अनि नयाँ करारमा पुरानो करारलाई प्रकट गरिएको छ।' त्यसकारण, बाइबलको कुनै खण्डलाई व्याख्या गर्नको निम्ति उत्तम सहयोगी भनेको स्वयम् बाइबल नै हो।

१. बाइबलमा एकता छ।

१ पत्रुस १:१०-१२; मत्ती ५:१७; लूका २४:४४-४५; २ कोरिन्थी १:२०; कलस्सी २:१६-१७; हिब्रू १०:१-४ पढ्नुहोस्।

तयारी र परिपूर्णता।

पुरानो करार र नयाँ करार एक-आपसमा विरोधाभासपूर्ण छैन। तिनीहरू एक-अर्काको परिपूरक हुन्: पुरानो करारले नयाँ करारको तयारी गर्दछ अनि नयाँ करारले पुरानो करारलाई परिपूर्ण गर्दछ।

प्रकाशको क्रमवद्ध प्रगति

जेजस्तो भए तापनि परमेश्वरको प्रकाशमा क्रमवद्ध प्रगति छ। बाइबलले पुरानो करारका व्यवस्थाहरू, नमुनाहरू, अगमवाणीहरू र प्रतिज्ञाहरूलाई आउनेवाला असल कुराहरूको छाया भन्दछ भने नयाँ करारलाई ख्रीष्टमा भेट्टाइएका वास्तविकताहरू भन्दछ। नयाँ करारले कसरी परमेश्वरले पुरानो करारका व्यवस्थाहरू, नमुनाहरू, अगमवाणीहरू र प्रतिज्ञाहरूलाई ख्रीष्टमा पूरा गर्नुहुन्छ भनी सिकाउँछ। त्यसकारण, पुरानो करारलाई सधैँ नयाँ करारको प्रकाशद्वारा व्याख्या गर्नुपर्छ! नयाँ करारका शिक्षाहरू आधिकारिक छन्!

२. बाइबल आफैले यसको अर्थ खोल्दछ।

लूका १०:२५-२८ पढ्नुहोस्। बाइबलमा लेखिएका कुराहरूको बारेमा मानिसहरूको प्रश्नहरूको जवाफ येशू ख्रीष्टले बाइबलमा लेखिएका कुराहरूबाट नै दिनुभयो। बाइबलको कुनै खण्डमा उल्लेखित अस्पष्ट भनाइलाई (व्यवस्था २४:१) उहाँले बाइबलको अर्को खण्डको शिक्षाहरूद्वारा स्पष्टसँग व्याख्या गर्नुभयो (उत्पत्ति १:२७; २:२४; मत्ती १९:३-८)। तसर्थ, बाइबल आफैले यसको अर्थ खोल्दछ। बाइबलको कुनै खण्डको उत्तम व्याख्या स्ययम् बाइबलले गर्दछ। कुनै बाइबल खण्डकको दुई फरक अर्थहरू छैन। त्यसकारण, सधैँ परमेश्वरले बुझाउन चाहनुभएको अर्थलाई बुझ्ने कोसिस गर्नुहोस्।

नियम ३ - पवित्र आत्मा र विश्वास

- बाइबलको परमेश्वर बाइबलको लेखक र विषयवस्तु हुनुहुन्छ।
- परमेश्वर पवित्र आत्माले बाइबलका वचनहरू मानिसहरूलाई बुझाउने काम गर्नुहुन्छ।
- ख्रीष्टमा गरिएको विश्वास सधैँ बाइबलका वचनहरूमा आधारित हुन्छन्। त्यसकारण, बाइबल सही किसमले बुझ्न र व्याख्या गर्नको निम्ति बाइबलका पाठकहरूलाई पवित्र आत्मा र येशू ख्रीष्टमाथिको विश्वास आवश्यक पर्दछ।

१. पवित्र आत्मा र विश्वास भएका मानिसहरू

यूहन्ना १६:१३-१५; रोमी १०:१४-१७; १ कोरिन्थी २:७-१५ पढ्नुहोस्।

परमेश्वरले बाइबलमा प्रकट गरिदिनुभएका कुराहरू बुझ्नको निम्ति पवित्र आत्माले मानिसहरूको दिमाग र हृदयमा ज्ञानको प्रकाश दिनुहुन्छ। परमेश्वर र उहाँको इच्छाको बारेमा बाइबलको परमेश्वरको प्रकाशको ज्ञान येशू ख्रीष्टमाथि गरिएको विश्वासद्वारा आउँछ। नयाँ जन्म पाएका विश्वासीहरूले मात्र बाइबललाई सही किसिमले व्याख्या गर्न सक्छन्।

२. पवित्र आत्मा र विश्वास नभएका मानिसहरू

२ कोरिन्थी ३:१४-१७; ४:३-४; मत्ती २१:२९; २ पत्रुस ३:१६ पढ्नुहोस्।

गैर-इसाईहरू (अरू धर्महरूका अनुयायीहरू) आत्मिकरूपमा मृत अवस्थामा छन् र तिनीहरूका आँखा ढाकिएका छन्, त्यसैले तिनीहरूले बाइबलको सही व्याख्या गर्न सक्दैनन्। पवित्र आत्मा र इसाई विश्वासबिना तिनीहरूको बाइबल अध्ययनको परिश्रम व्यर्थ हुन्छ। बाइबल, बाइबलको परमेश्वर, येशू ख्रीष्ट र इसाईहरूको बारेमा गैर-इसाईहरूले दिएका व्यक्तव्यहरूलाई तिनीहरूले अझै नयाँ जन्म पाएका छैनन् भन्ने प्रकाशद्वारा मूल्याङ्कन गरिनुपर्छ।

नियम ४ - अपेक्षित श्रोता (दर्शक)

बाइबलले फरक-फरक श्रोताहरूलाई सम्बोधन गर्दछ। बाइबलको प्रत्येक खण्डले कुन श्रोतालाई सम्बोधन गर्ने अभिप्राय राखेको थियो भनी पत्ता लगाउनुहोस्। यसो गर्नाले बाइबलमा उल्लेखित प्रतिज्ञाहरू, आज्ञाहरू, चुनौति अनि धम्कीहरू र अगमवाणीहरूलाई सही व्याख्या गर्न सहायता मिल्दछ।

- कहिलेकाहिँ बाइबलको विशेष सत्यता संसारको सबै मानिसहरू अथवा सबै इसाईहरूप्रति लक्षित हुन्छन्।
- कहिलेकाहिँ बाइबलको कुनै सत्यता विशेष व्यक्ति, समूह, उमेर अथवा अवस्थाप्रति केन्द्रित अथवा सीमित हुन्छ।

१. कहिलेकाहिँ विशेष बाइबल खण्डमा उल्लेखित सत्यता हरेक व्यक्तिप्रति निर्दिष्ट (लक्षित) हुन्छ।

लूका १४:२५-२७ पढ्नुहोस्। यस बाइबल खण्डमा उल्लेखित सत्यता संसारको सबै राष्ट्रहरूका मानिसहरूप्रति लक्षित छ। यसको अभिप्राय तपाईंमा बाइबलीय दृढ विश्वासहरू विकास गर्नु हो (लूका १४:२५-२७); पश्चाताप गरेर सुसमाचारमा विश्वास गर्नु हो (मर्कूस १:१५); येशू ख्रीष्टमा विश्वास गर्नु हो (यूहन्ना ३:१६) र आफ्नो क्रूस बोकेर येशू ख्रीष्टलाई पछ्याउनु हो (मर्कूस ८:३४-३८)। यस खण्डमा भएको सत्यता यस हेतुले सबै इसाईहरूका लागि हो, कि तपाईंले आफ्नो परिवारभन्दा येशू र सुमाचारलाई माथि राखी त्यसप्रति इमान्दार हुनु हो (मर्कूस १०:२८-३०); येशूले तपाईंलाई प्रेम गर्नुभएझैँ एकले अर्कालाई प्रेम गर्नु हो (यूहन्ना १३:३४-३५); येशू ख्रीष्टप्रति आज्ञाकारी हुन र पवित्र आत्माद्वारा शुद्ध हुन परमेश्वरले तपाईंलाई चुन्नुभएको छ भनी जान्नु (१ पत्रुस १:१-२); र परमेश्वरबाट तपाईंले अति अनुग्रही उपहारको रूपमा बहुमूल्य विश्वास प्राप्त गर्नुभएको छ भनी जान्नु हो (२ पत्रुस १:१)।

२. कहिलेकाहिँ बाइबलको विशेष खण्डको सत्यता सीमित श्रोताप्रति निर्दिष्ट (लक्षित) हुन्छ।

मर्कूस १०:१७,२१ पढ्नुहोस्। विशेष व्यक्तिप्रति निर्दिष्ट केही बाइबल खण्डहरू यसप्रकारका छन्: परमेश्वरको सेवक दाऊद (१ इतिहास १७:७,११-१४); धनी जवान मानिस (मर्कूस १०:२१); विशेष समूहमा सीमित: इस्राएल (मलाकी १:१; यशैया ६:८-१०); विशेष समय अवधिको लागि सीमित: पुरानो करारको समयमा हरेक पुरुषको शारीरिक खतना हुनुपर्थ्यो (उत्पत्ति १७:९-१४; गलाती ५:३-४; ६:१२-१५) अथवा विशेष अवस्थाको लागि सीमित: पश्चाताप गर्नु (यर्मिया १८:६-१०; इजकिएल ३३:११-२०); आत्माले भन्नुभएको कुरा सुन्नु र त्यसप्रति आज्ञाकारी हुनु (प्रकाश २:७)।

नियम ५ - साहित्यिक शैलीहरू र जोड दिएका कुराहरू

- बाइबलमा फरक-फरक साहित्यिक शैलीहरू छन्। बाइबलको प्रत्येक खण्डमा प्रयोग गरिएका साहित्यिक ढाँचालाई पत्ता लगाउनुहोस् र त्यस किसिमको साहित्यलाई व्याख्या गर्ने नियमअनुसार प्रत्येक खण्डलाई सही किसिमले व्याख्या गर्नुहोस्। उदाहरणको लागि येशूले भन्नुभएको उखान र दृष्टान्तहरूलाई सोहीअनुसार व्याख्या गर्नुहोस्।
- बाइबलले फरक-फरक कुराहरूलाई जोड दिएको छ। बाइबलको विशेष खण्डले शिक्षा दिने कुरामा, काम गर्ने प्रेरणामा, इतिहासमा अथवा प्रतिज्ञा अनि अगमवाणीमा जोड दिएको छ भने सोहीअनुसार त्यस खण्डलाई व्याख्या गर्नुहोस्।

१. फरक-फरक किसमका साहित्य

बाइबलमा फरक-फरक किसिमा साहित्यका ढाँचाहरू छन्; जस्तै: व्यवस्था, शिक्षाहरू, इतिहास, कविता, गीत, बुद्धि, दृष्टान्त, रूपक, प्रतिज्ञा, अगमवाणी र प्रकाश आदि। यीमध्ये प्रत्येक साहित्यको ढाँचालाई त्यसको आफ्नै नियमअनुसार व्याख्या गरिनुपर्छ। इतिहासलाई शाब्दिकरूपमा त्यहाँ उल्लेखित तथ्यहरूअनुसार व्याख्या गर्नुपर्छ, कवितालाई आलङ्कारिक अथवा लाक्षणिकरूपमा व्याख्या गर्नुपर्छ, बुद्धिका खण्डहरूलाई तुलनात्मकरूपमा व्याख्या गर्नुपर्छ र प्रकाशलाई चित्रहरू र चिन्हहरूद्वारा व्याख्या गर्नुपर्छ। बाइबलको विशेष खण्डमा भएका साहित्यिक ढाँचालाई पत्ता लगाउनुहोस् र त्यसलाई त्यसकै नियमअनुसार सही किसिमले व्याख्या गर्नुहोस्।

२. भनाइहरूमा फरक-फरक जोड दिनु

बाइबलमा फरक-फरक किसिमले जोड दिने कुरा उल्लेखित छ। बाइबलको विशेष खण्डले शिक्षा दिने कुरा, काम गर्ने प्रेरणा, इतिहासको सञ्चार, प्रतिज्ञा अथवा अगमवाणीमध्ये कुन कुरामा जोड दिएको छ, त्यसलाई पत्ता लगाउनुहोस्।

शिक्षा दिने कुरामा जोड दिएको अवस्था

यूहन्ना १४:६ पढ्नुहोस्। बाइबलको कुनै खण्डले तपाईंलाई शिक्षा दिने कुरामा जोड दिएको छ भने तपाईंले त्यसलाई विश्वास गर्नैपर्छ। यूहन्ना १४:६ मा शिक्षा दिने कुरालाई जोड दिएको छ। विशेषगरी यस्तो शिक्षाहरूलाई नाउँहरूमा ध्यान दिँदै निर्माण गर्नुहोस्। उदाहरणको लागि उक्त पदमा भएका नाउँहरूलाई ध्यान दिनुहोस्: म (येशू), बाटो, सत्य, जीवन, कोही पनि, पिता आदि। यहाँबाट हरेक व्यक्तिले विश्वास गर्नैपर्ने शिक्षा यही हो, कि येशू पिताकहाँ जाने एकमात्र बाटो हुनुहुन्छ!

काम गर्ने प्रेरणामा जोड दिएको अवस्था

यूहन्ना १३:३४-३५ पढ्नुहोस्। कुनै बाइबल खण्डले तपाईंले गर्नुपर्ने काममा जोड दिन्छ भने तपाईंले सो काम गर्नैपर्छ। यूहन्ना १३:३४-३५ ले गर्नुपर्ने काममा प्रेरणा दिन्छ। यहाँ विशेष गरी क्रियापदलाई ध्यानमा राखी काम निर्माण गर्नुहोस्। उदाहरणको लागि यहाँ उल्लेखित कुराहरूमा ध्यान दिनुहोस् 'एकले अर्कालाई प्रेम गर', मैले प्रेम गरेझैँ', तिमीले प्रेम गर्नैपर्छ, सबै मानिसहरूले जान्नेछन्', 'तिमीहरू मेरा चेलाहरू हौ' आदि। तपाईंको साथै हरेक इसाईले पालना गर्नैपर्ने आज्ञा यही हो: जसरी येशू ख्रीष्टले हामीलाई प्रेम गर्नुभयो, त्यसरी नै हामी इसाईहरूले एक-अर्कालाई प्रेम गर्नैपर्छ!"

इतिहाससँग सञ्चार गर्ने कुरामा जोड दिएको अवस्था

प्रेरित १७:११ पढ्नुहोस्। कुनै बाइबल खण्डले ऐतिहासिक घटनालाई जोड दिएको छ भने उक्त ऐतिहासिक घटनालाई तपाईंले अनुसरण गर्ने कि नगर्ने भनी तपाईं आफैले निर्धारण गर्नुपर्छ।

यदि इतिहासमा कुनै नराम्रो (नकारात्मक) उदाहरण छ भने तपाईंले त्यसलाई कहिले पनि पछ्याउनु हुँदैन। उदाहरणको लागि इसाईहरूले पुरानो करारका इस्राएलीहरूको बानी-व्यहोरालाई पछ्याउनु हुँदैन, जुन १ कोरिन्थी १०:६-११ मा उल्लेख गरिएका छन्। त्यसैगरी इसाईहरूले नयाँ करारको मण्डलीका डियोत्रेफसजस्ता खराब चरित्र भएका अगुवालाई पछ्याउनु हुँदैन: उसले प्रेरित यूहन्ना र तिनको समूहलाई तिरस्कार गरेर अरू इसाईहरूलाई उसको मण्डलीमा स्वागत गरेननर अनि मण्डलीका सदस्यहरूलाई सही र असल काम गर्न रोके (३ यूहन्ना ९-११)।

इसाई अगुवाहरूले आफूलाई सुम्पिएका मानिसहरूमाथि कहिले पनि प्रभुत्व जमाएर शासन गर्नुहुँदैन (मत्ती २०:२५-२८; १ पत्रुस ५:१-४)।

तर यदि इतिहासको कुनै उदाहरण असल (सकारात्मक) छ भने तपाईंले उक्त असल उदाहरणलाई अनुसरण गर्न सक्नुहुन्छ, तर बाइबलको अर्को खण्डमा त्यस्तो शिक्षा दिएको अथवा आज्ञा गरिएको नभेट्टाएसम्म अरू इसाईहरूलाई त्यो उदाहरण अनुसरण गराउन सक्नुहुन्न। उदाहरणको लागि बजारमा बेच्न राखिएको अथवा पाहुना लाग्न गएको ठाउँमा आफ्नो अगाडि राखिएको जुनसुकै कुरा इसाईहरूले खान सक्छन्। तर यदि तिनीहरूको विवेकले त्यसमाथि प्रश्नहरू खडा गर्दछ भने तिनीहरू त्यस्ता खानेकुराहरूबाट अलग रहन सक्छन्। तर मासु खाने अथवा त्यसबाट अलग रहने अरू इसाईहरूलाई तिनीहरूले न्याय गर्नु हुँदैन। तिनीहरूले आफूले जस्तो व्यवहार गर्छन्, त्यस्तै व्यवहार अरूहरूले गरून् भनी जबरजस्ती गर्नु हुँदैन (रोमी १४:१-१५:१४; १ कोरिन्थी १०:२३-११:१)।

अर्को उदाहरण: इसाईहरूले बेरियाका विश्वासीहरूको असल उदाहरण अनुसरण गर्न सक्छन् अनि तिनीहरूले हरेक दिन बाइबल अध्ययन गरेर प्रचारक र शिक्षकहरूले बोलेका कुराहरू साँचो हो कि होइन भनी जाँच्न सक्छन् (प्रेरित १७:११)। तर तिनीहरूले सबै इसाईहरूले यसै गर्नुपर्छ भनेर हरेक दिन बाइबल अध्ययनको माग गर्नु हुँदैन।

प्रतिज्ञा अथवा अगमवाणीमा जोड दिएको अवस्था

यूहन्ना १४:२१; उत्पत्ति २२:१८; गलाती ३:८,१६ पढ्नुहोस्। यदि कुनै बाइबल खण्डले प्रतिज्ञा अथवा अगमवाणीको कुरा गरेको छ भने तपाईंले पहिले त्यसको श्रोता (उत्पत्ति २२:१५-१८), अवस्था (यर्मिया १८:५-१०; इजकिएल १८) र त्यसको परिपूर्णतालाई (मत्ती ८:११-१२; २१:४२-४४; गलाती ३:२६-२९; एफिसी २:११-२२; १ पत्रुस २:४-१०) ठिकसँग लागू हुने गरी छुट्ट्याउनु होस्। पुरानो करारको अगमवाणीहरूलाई विषय मिल्ने गरी नयाँ करारको शिक्षाहरूको प्रकाशमा व्याख्या गर्नुपर्दछ। उदाहरणको लागि पुरानो करारको अगमवाणीले इस्राएको चर्चा गर्दा (आमोस ९:११-१२), नयाँ करारमा त्यसलाई विशेष गरी अन्यजाति घरानाबाट आएका विश्वासीहरू हुन् भनी अर्थ लगाउनु पर्दछ (प्रेरित १५:१४-१९; रोमी १०:१२ र गलाती ३:२८ सँग तुलना गर्नुहोस्)।

नियम ६ - परम्परा र सिद्धान्त

बाइबलमा उल्लेखित शिक्षाहरू, आज्ञाहरू र मनाहीहरूलाई कुन मण्डलीमा सिकाउनुपर्छ भनी निधो गर्नुहोस्।

- मण्डलीहरूको परम्पराहरू कहिले पनि आधिकारिक हुन सक्दैन। बाइबले के सिकाउँछ भन्ने कुरा मण्डलीले निर्धारण गर्ने होइन।
- हरेक मण्डलीको सैद्धान्तिक विश्वासको सार र तिनीहरूका स्वीकारहरूलाई सधैँ बाइबलको स्पष्ट शिक्षाहरूको प्रकाशमा सही ढङ्गले व्याख्या गरेर मूल्याङ्कन गरिनुपर्दछ।

१. धार्मिक परम्पराहरू कहिले पनि आधिकारिक हुँदैनन्।

धार्मिक क्रियाकलापहरू (गतिविधिहरू)

यशैया १:८-१८ पढ्नुहोस्। परमेश्वरले अगमवक्ता यशैयालाई यो कुरा प्रकट गर्नुभयो, कि भेटीहरू, धूपहरू र चाडहरू मनाएर गरिने मन्दिरको परम्परागत आराधना अर्थहीन र घृणित भएको छ, किनभने मानिसहरूले जे खराब छ, त्यो काम गर्न रोकेनन् र परमेश्वरप्रति आज्ञाकारी हुन थालेनन्।

दर्शनहरू, सपनाहरू र भविष्यवाणीहरू

यर्मिया २३:१६,२१-२२;२५-३२;३६ पढ्नुहोस्। म परमेश्वरको अगमवक्ता हुँ भनी दावी गर्ने मानिसहरू सधैँ हुनेछन् भन्ने कुरा परमेश्वरले अगमवक्ता यर्मियालाई प्रकट गर्नुभयो। तर तिनीहरू कहिले पनि परमेश्वरबाट पठाइएका हुँदैनन! झूटा अगमवक्ताहरूले आफ्नै दिमागबाट दर्शनहरू र सपनाहरू बोल्ने गर्दछन्। तिनीहरूले गरेका भविष्यवाणीहरू केवल आफ्नै मानवीय शब्दहरू हुन्। तिनीहरूले बाइबलमा आफूलाई प्रकट गर्नुहुने परमेश्वरको वचनहरूलाई बङ्ग्याउँछन्।

इसाईहरूले कुन मानिसको वचन हो र कुन परमेश्वरको वचन हो भनी छुट्ट्याउनै पर्छ। साँचो अगमवक्ता र प्रचारकहरूले विश्वासयोग्य भएर परमेश्वरका वचनहरू घोषणा गर्दछन्। अनि परमेश्वरका ती वचनहरूले मानिसहरूलाई तिनीहरूका दुष्ट मार्गहरूबाट फर्काउनेछ। येशू ख्रीष्टका शिक्षाहरू सबै अगमवाणीको साँचो आत्मा (सार र निचोड) हुन् (प्रकाश १९:१०)!

परम्पराहरू

मर्कूस ७:१-९; लूका ११:४४-४६ पढ्नुहोस्। आफ्ना परम्पराहरूलाई मान्नको निम्ति बाइबलमा उल्लेखित परमेश्वरका आज्ञाहरूलाई फरिसी र व्यवस्थाका शिक्षकहरूले (यहूदी ईश्वरशास्त्रीहरूले) बेवास्ता गरेकोले येशूले तिनीहरूलाई दोष लगाउनुभयो। ती परम्पराहरू तिनीहरूले पुस्तौँदेखि मान्दैआएका थिए! बाइबलका शिक्षाहरू र आज्ञाहरूको ठाउँमा आफ्नै धार्मिक परम्पराहरूलाई राखेकोले गर्दा येशूले ती धार्मिक अगुवाहरूलाई आरोप लगाउनुभयो (मत्ती १५:३)। त्यस्ता धार्मिक परम्पराहरू र शिक्षाहरू 'मानिसले सिकाएका नियमहरू हुन्' भनी येशूले भन्नुभयो र त्यस्ता नियमहरू अनुसरण गरेर परमेश्वरको आराधना गर्नु व्यर्थ छ भनी उहाँले घोषणा गर्नुभयो (मर्कूस ७:६-७)। त्यस्ता धार्मिक परम्पराहरूलाई बाइबलमा उल्लेखित परमेश्वरको वचनहरूभन्दा महत्वपूर्ण ठान्ने मानिसहरूलाई येशूले अन्धो अगुवाहरू भन्नुभयो। त्यस्ता थाहै नपाई चिहानजस्ता प्रदुषित भएका व्यक्तिहरूबाट अलग बस्नुपर्छ भन्नुभयो (मत्ती १५:१३-१४; लूका ११:४४-४६)।

२. इसाई दिद्धान्त सही किसिमले व्याख्या गरिएको बाइबलको स्पष्ट शिक्षाहरूमा आधारित हुनैपर्छ।

१ कोरिन्थी ४:६; १ तिमोथी ३:१४-१५; मत्ती ७:२४,२६; २ तिमोथी ३:१६-१७ पढ्नुहोस्।

इसाई सिद्धान्त बाइबलमा आधारित हुनैपर्छ।

इसाई सिद्धान्त सही किसिमले व्याख्या गरिएको बाइबलको शिक्षाहरू, आज्ञाहरू र निषेधाज्ञाहरूमा आधारित हुनैपर्छ। बाइबलको शिक्षाहरू, आज्ञाहरू र निषेधाज्ञाहरूसँग कुनै मण्डली, सम्प्रदाय, मण्डलीको अगुवा अथवा शिक्षक, विज्ञान अथवा दर्शनशास्त्रको शिक्षाहरू, आज्ञाहरू र निषेधाज्ञाहरूको भन्दा उच्च स्तरको अधिकार हुन्छ। येशू र प्रेरितहरूले बाइबलमा लेखिएका त्यस्ता कुराहरूलाई घरी-घरी उद्धृत गरे (लूका १०:२५-२६; प्रेरित २:१६; प्रेरित १३:४०-४१) र तर उहाँहरूले कुनै प्रख्यात रब्बी (गुरु), मण्डलीको पिता, बाइबलको टिप्पणीकार अथवा इसाई पुस्तकको लेखकले भनेका कुराहरूलाई उद्धृत गरेनन्। हरेक मण्डली र सम्प्रदायको विश्वासको सार र स्वीकारहरू सहयोगी हुने भए तापनि ती कुराहरू इसाई विश्वाससँग मिलेको हुनुपर्छ र त्यसलाई सधैँ सही किसिमले व्याख्या गरिएको बाइबलको स्पष्ट शिक्षाहरूको प्रकाशमा मूल्याङ्कन गरिनु पर्दछ।

बाइबलमा लेखिएका कुराहरूमा केही थप्ने अथवा घटाउने काम गरेर कहिले पनि बाइबलभन्दा बाहिर नजानुहोस्! "जे लेखिएको छ, त्योभन्दा बाहिर नजानू" भनी प्रेरित पावलले धर्मशास्त्रमा नियम राखिदिनुभएको छ (१ कोरिन्थी ४:६; २ तिमोथी ३:१६-१७)। लेखिएका शिक्षाहरूलाई अनुसरण गर्नु भनी उपदेश दिन तिनले मण्डलीहरूलाई पत्र लेखेका छन् (फिलिप्पी ४:९; १ तिमोथी ३:१४-१५; २ पत्रुस ३:१-२,१६ सँग तुलना गर्नुहोस्)। त्यसैगरी बाइबलमा आफ्नै शब्दहरू, व्याख्याहरू अथवा अर्थहरू थप्ने अथवा बाइबलबाट केही शब्दहरू घटाउने हरेक व्यक्तिलाई स्वयम् येशू ख्रीष्टले गम्भीर चेताउनी दिनुभएको छ (प्रकाश २२:१८-१९)।

येशू ख्रीष्टका शिक्षाहरूलाई व्यवहारमा अभ्यास गर्नैपर्छ।
येशूको वचनहरू विश्वास गर्नुपर्छ अनि त्यसलाई व्यवाहरमा उतार्नुपर्छ भनी येशूले मानिसहरूलाई सिकाउनुभयो (यूहन्ना ८:२४; मत्ती ७:२४,२६)। जसले ख्रीष्टको शिक्षाहरूलाई सिकाउँदै जाँदैन अथवा जसले ख्रीष्टको शिक्षालाई ल्याउँदैन, त्यसलाई स्वागत गर्नैहुँदैन भनी प्रेरित यूहन्नाले आज्ञा दिएका छन् (२ यूहन्ना ९-११)।

नियम ७ - जिम्मेवारी

बाइबलको उद्देश्य परमेश्वरको सत्यता प्रकट गर्नु र मानिसको जीवन परिवर्तन गर्नु हो।
- हरेक इसाईसँग बाइबल अध्ययन गर्ने, व्याख्या गर्ने र त्यसको सत्यतालाई आफ्नो जीवनमा लागु गर्ने हक र जिम्मेवारी छ। तैपनि, उसले बाइबलको सत्यतालाई सही किसिमले व्याख्या र लागू गर्नैपर्छ।
- हरेक इसाईले सत्य सिकाउन सक्छन्। झूटा शिक्षाको खण्डन गरी गलत साबित गर्नैपर्छ।

१. सत्यलाई जान्ने, बुझ्ने र पालाना गर्ने जिम्मेवारी

मत्ती १३:२३; यूहन्ना १४:२१,२३; १ पत्रुस १:१४-१६; यूहन्ना ८:३१-३२; १७:१७; मत्ती ७:२४; फिलिप्पी ४:९)

ज्ञान
स्वयम् येशू ख्रीष्ट र उहाँका शिक्षाहरू सत्य हुन्। उक्त सत्य जान्न, बुझ्न र पालना गर्न उहाँले आज्ञा दिनुहुन्छ। त्यो सत्यले पक्कै तपाईंलाई स्वतन्त्र गर्नेछ र शुद्ध बनाउनेछ।

आज्ञाकारिता
येशू र प्रेरितहरूले प्राय: साधारण मानिसहरूलाई उहाँहरूले बोलका कुराहरू बुझ्न आग्रह गर्नुभयो। त्यसको साथै उहाँहरूका शिक्षाहरू व्यवहारमा उतार्न र अरू मानिसहरूलाई सिकाउन आग्रह गर्नुभयो (एज्रा ७:१० सँग तुलना गर्नुहोस्)।

चरित्र
अगमवक्ताहरू, येशू ख्रीष्ट र प्रेरितहरूले बाइबलका पाठकहरूलाई यसरी आग्रह गर्नुभयो, " पवित्र होओ, किनभने परमेश्वर पवित्र हुनुहुन्छ।" बाइबलका शिक्षाहरू जान्ने मात्र होइन, तर त्यसलाई पालना गर्नु भनेको पवित्रताको बाटोमा हिँड्नु हो।

२. झूटा शिक्षकहरूलाई इन्कार गर्ने जिम्मेवारी

२ यूहन्ना ९-११; २ तिमोथी २:२३-२६; तीतस १:९; १ यूहन्ना २:२०-२३ पढ्नुहोस्।
इसाईहरूले झूटा शिक्षकहरूको खण्डन गर्नैपर्छ र तिनीहरूलाई आफ्नो घरमा स्वागत गर्नु हुँदैन।

नियम ८ - इतिहास

बाइबलको ऐतिहासिक विषयवस्तुले इतिहासमा घटेका घटनाहरू र मानवीय व्यवहारको व्याख्यालाई समेट्छ: जे परमेश्वरले देख्नुभयो, मानिसको जीवनमा ठ्याक्कै त्यही भयो। बाइबलले आधिकारिकरूपमा नबताएसम्म त्यसको ऐतिहासिक विषयवस्तु कहिले पनि आधिकारिक आज्ञा हुँदैन।
- बाइबलमा लेखिएका सबै ऐतिहासिक घटनाहरू र सबै मानवीय व्यवहारको उदाहरणहरूले बाइबलको शिक्षाहरूलाई समेट्दैन किनभने त्यो प्राय: परमेश्वरले हुन दिनुभएअनुसार पाप र विकृतिले कलङ्कित भएको छ।
- बाइबलमा लेखिएका सबै ऐतिहासिक घटनाहरू र सबै मानवीय व्यवहारको उदाहरणहरूलाई बाइबलमै भएका स्पष्ट शिक्षाहरू, आज्ञाहरू र निषेधाज्ञाहरूको प्रकाशमा व्याख्या गरिनुपर्दछ।

बाइबलमा उल्लेखित इतिहासले एकातर्फ हाम्रो सिद्ध परमेश्वरले के भन्नुभयो र के गर्नुभयो भनी बताउँछ भने, अर्कोतर्फ असिद्ध मानिसहरू र असिद्ध राष्ट्रहरूले के भने र के गरे भनी बताउँछ।

१. परमेश्वरको मुक्तिको इतिहास र परमेश्वरप्रति मानिसको प्रतिक्रियाको इतिहास

बाइलमा भइको ऐतिहासिक वृत्तान्तको दुई वटा निश्चित उद्देश्यहरू छन्:

इतिहासभरि नै परमेश्वर बोल्नुहुन्छ अनि काम गर्नुहुन्छ।
परमेश्वरको उद्देश्य भनेको उहाँले आफूलाई हामीसामु प्रकट गराउनु हो, र त्यसै गरी उहाँको योजना, उहाँको इच्छा, सृष्टिको काममा उहाँको सहभागिता, इतिहासमा उहाँको शब्दहरू र शक्तिशाली कामहरू हामीमा प्रकट गर्नु पनि उहाँको उद्देश्य हो। परमेश्वरले गर्नुभएको सृष्टिको इतिहास (उत्पत्ति १:१-२:४), उद्धार (प्रस्थान १३:२१-२२; १४:१९-२२,२९-३१; २०:१-२), र उहाँको न्याय (प्रस्थान १४:२३-२८) बाइबलमा प्रकट गरिएको छ र ती कुराहरू लेखिएका छन्। यो कुरा महत्वपूर्ण छ किनभने यो यस्तो उपाय हो, जसद्वारा सृष्टि र इतिहासमा हामीले वास्तविकता र जीवित परमेश्वरको उपस्थितिलाई पक्रन सक्छौँ (साथै उहाँको पवित्रता, धार्मिकता, प्रेम र दयालाई पनि पक्रन सक्छौँ)। त्यसको साथै हामीले यसबाट मानिसजातिको निम्ति परमेश्वरको मुक्तिको योजना पनि बुझ्न सक्छौँ।

इतिहासभरि नै परमेश्वरको वचनहरू र कामहरूप्रति मानिसको प्रतिक्रिया समेटिएको छ।
इतिहासमा परमेश्वरको वचनहरू र कामहरूप्रति कुनै व्यक्ति, मानिसहरूको समूहहरू र राष्ट्रहरूले दिएको प्रतिक्रियाहरू हामीमा प्रकट गराउनु पनि परमेश्वरको उद्देश्य हो। त्यस्ता प्रतिक्रियाहरू कहिलेकाहिँ परमेश्वरलाई मनपर्ने किसिमका थिए (उत्पत्ति ६:९) र कहिलेकाहिँ मन नपर्ने किसिमका थिए (उत्पत्ति ६:२; व्यवस्था ७:३-४)। परमेश्वरको वचनहरू र कामहरूप्रति मानिसहरूले दिएको प्रतिक्रियाहरू र व्यवहारहरूको इतिहास पनि बाइबलमा लेखिएका छन्। यो कुरा महत्वपूर्ण छ, किनभने यही उपायद्वारा परमेश्वरको नजरमा हामी मानिसहरू के हौँ भनी हामी बुझ्दछौँ र त्यसको साथै सबै मानिसहरूको गहिरो पतनको अवस्थाको वास्तविकतालाई पनि हामी पक्रन्छौँ (मानिसहरूको अपवित्रता, अधार्मिकता, घृणा र दयाबिहिन अवस्थालाई हामी बुझ्दछौँ) (उत्पत्ति ६:५)।

२. बाइबलमा व्याख्या अथवा मूल्याङ्कन नगरिएका ऐतिहासिक उदाहरणहरू

बाइबलको मानव इतिहास आधिकारिकरूपमा आदेशात्मक होइन।
प्रायजसो समयमा बाइबलमा उल्लेखित मानव इतिहास व्याख्या अथवा मूल्याङ्कन नगरीकन वर्णन गरिएका छन्। त्यसकारण, बाइबलमा उल्लेखित मानव इतिहास अथवा ऐतिहासिक उदाहरणहरू (ऐतिहासिक सन्दर्भ) आधिकारिरूपमा आदेशात्मक छैनन्: मानिसले कसरी विश्वास गर्नुपर्छ अथवा कसरी व्यवहार गर्नुपर्छ भनी ती उदाहरणहरूले सिकाउँदैनन्। वास्तमा इतिहासमा मानिसहरूले कसरी व्यवहार गरेका थिए भनेर मात्र ती उदाहरणहरूले बताउँछन्। बाइबलमा प्रकट गरिएका परमेश्वरका योजनाचाहिँ (कसरी मानिसहरूले व्यवहार गर्नुपर्छ) विशेषरूपमा परमेश्वरको इच्छालाई सीमित नबनाएसम्म ती सधैँ आधिकारिकरूपमा आदेशात्मक हुन्छन्। तर बाइबलले विशेषरूपमा आधिकारिक आदेशात्मक नभनेसम्म परमेश्वरको इच्छाप्रति मानिसको प्रतिक्रिया (वास्तवमा कसरी मानिसले व्यवहार गऱ्यो) कहिले पनि आधिकारिक आदेशात्मक हुँदैन।

बाइबलमा मानिसको व्यवहारको बारेमा (निषेधाज्ञाहरू, आज्ञाहरू, सही किसिमले व्याख्या गरिएका शिक्षाहरू: साँस्कृतिक सन्दर्भअनुसार) परमेश्वरको इच्छाको प्रकाश सधैँ आधिकारिक र आदेशात्मक हुन्छ (बाइबलले त्यसलाई सीमित नपारेसम्म)। मानिसले कसरी व्यवहार गरेको परमेश्वर चाहनुहुन्छ, मानिसको जीवनमा र मानव इतिहासमा के घटनाहरू हुनुपर्छ भन्ने कुराहरू त्यसले प्रकट गर्दछ! तैपनि, बाइबलमा मानिसको विवरणहरू (ऐतिहासिक घटनाहरू र व्यक्तिगत उदाहरणहरू: ऐतिहासिक सन्दर्भअनुसार) कहिले पनि आधिकारिक अथवा आदेशात्मक हुँदैनन् (बाइबलले त्यसलाई आधिकारिक नबानाएसम्म)। तिनीहरूले मानिसको जीवनमा र मानव इतिहासमा वास्तवमा के भएको थियो भनी कसरी मानिसहरूले परमेश्वरको निषेधाज्ञाहरू, आज्ञाहरू र शिक्षाहरूलाई प्रकट गर्दछन्!

बाइबलमा उल्लेखित घटनाहरू अनि व्यक्तिगत उदाहरणहरू कहिले पनि आधिकारिक र आदेशात्मक हुँदैनन्(जबसम्म त्यस्तै विषय र सन्दर्भमा त्यही खण्डमा अथवा त्यसलाई समर्थन गर्ने अन्य खण्डहरूमा उल्लेख हुँदैनन्)। उदाहरणहरू:

- एकभन्दा बढी स्त्रीसँग विवाह गर्नु; जस्तै: लेमेख (उत्पत्ति ४:९; अब्राहाम (उत्पत्ति २५:६) र दाऊद (१ इतिहास ३:१-९; १४:३) - यी घटनाहरू आदेशात्मक होइनन् (मत्ती १९:५-६)।

- तर परमेश्वरसँग हिँड्नुचाहिँ आदेशात्मक हो (उत्पत्ति ५:२१), किनभने बाइबलमा जहाँसुकै यस्तै शिक्षा पाइन्छ (भजन २७:४)।

बाइबलको मानव इतिहास आलङ्कारिक तस्वीर हो।
ऐतिहासिक उदाहरणहरूले बाइबलले के सिकाउँछ भनी निर्धारण गर्दैनन्, तर तिनीहरूले बाइबलको शिक्षाहरूलाई आलङ्कारिकरूमा प्रदर्शन गर्न सक्छन्। उदाहरण:

- ख्रीष्टले गुप्त स्थानमा बसेर प्रार्थना गर्नु तर अन्यजातिहरूझै नबरबराउनु भनी दिनुभएको शिक्षा (मत्ती ६:५-८) निश्चितरूपमा यो सबै इसाईहरूका लागि आधिकारिक र आदेशात्मक शिक्षा हो। तैपनि, बिहान सबेरै एकान्त ठाउँमा गएर प्रार्थना गर्ने ख्रीष्टको नमुनालाई पछ्याउनु (मर्कूस १:३५) - यस घटनालाई बाइबलको अरू कुनै ठाउँमा व्याख्या र मूल्याङ्कन नगरिएकोले यो उदाहरण आधिकारिक र आदेशात्मक होइन। इसाईहरूले ख्रीष्टको यो नमुनालाई अनुसरण गर्दै बिहानै एकान्त ठाउँमा गई प्रार्थना गर्न सक्छन् तर तिनीहरूले अरूलाई यसै गर्न जबरजस्ती गर्नुहुँदैन र यसलाई अपरिहार्य इसाई सिद्धान्त अथवा रीति-रिवाज बनाएर शिक्षा दिने गर्नुहुँदैन!
- त्यसैगरी, सारा संसारमा गएर सुसमाचार प्रचार गर्ने ख्रीष्टको आज्ञा (मर्कूस १६:१५) इसाई मण्डलीको निम्ति निश्चितरूपमा आधिकारिक र आदेशात्मक छ। तैपनि, सुसमाचार गइसकेको ठाउँमा प्रचार नगर्ने पावलको रणनीति (रोमी १५:२०) बाइबलको अरू कुनै खण्डमा व्याख्या गरिएको अथवा मूल्याङ्कन गरिएको छैन, त्यसकारण यो आधिकारिक र आदेशात्मक होइन। इसाईहरूले पावलको यो उदाहरणलाई स्वतन्त्रतासाथ अनुसरण गर्न सक्छन् तर तिनीहरूले कहिले पनि पावलको व्यक्तिगत रणनीति कहिले पनि अरू इसाईहरूमा लाद्नु हुँदैन! यो रणनीति पावलले इसाई मण्डलीले अनुसरण गर्नुपर्ने शिक्षाको रूपमा दिएका होइइनन्। त्यो त तिनको व्यक्तिगत सेवकाइको विवरण मात्र हो।

३. बाइबलमा व्याख्या अथवा मूल्याङ्कन गरिएका ऐतिहासिक उदाहरणहरू

बाइबलमा उल्लेखित केही मानवीय इतिहास अथवा ऐतिहासिक उदाहरणहरूलाई दोहोऱ्याएर व्याख्या अथवा मूल्याङ्कन गरिएका छन्। त्यस्तो अवस्थामा मात्र शिक्षालाई सामान्यरूपमा लागू गर्न सकिन्छ। त्यसकारण दोहोऱ्याएर व्याख्या अथवा मूल्याङ्कन गरिएका ऐतिहासिक उदाहरणहरूलाई मात्र अनुसरण गर्न सकिन्छ। उदाहरण:

चेताउनीको रूपमा लिनुपर्ने बाइबलको इतिहास
१ कोरिन्थी १०:६-११ ले यसो भन्दछ, "उनीहरूले जस्तै हामीले खराबीको इच्छा नगरौँ भनी यी कुरा हाम्रो चेताउनीको लागि हुन् ... यी कुराहरू तिनीहरूलाई चेताउनीको निम्ति भए तापनि ती हाम्रै शिक्षाको निम्ति लेखिएका हुन्, जसमाथि युगको अन्त्य आइसकेको छ।" यो बाइबल खण्ड र बाइबलमा उल्लेखित केही नराम्रा ऐतिहासिक घटनाहरू गलत काम गर्ने मानिसहरूलाई चेताउनी दिनको निम्ति हो। मानिसहरूले बाइबलमा उल्लेखित विभिन्न किसिमका खराब कुराहरूबाट टाढा रहनुपर्छ र तिनीहरूले पाएका दण्ड-सजायँबाट चेताउनी लिनुपर्छ।

उपदेशको रूपमा लिनुपर्ने बाइबलको इतिहास
१ कोरिन्थी ११:१ ले भन्दछ, "मेरो अनुकरण गर्ने होओ, जसरी म ख्रीष्टको अनुकरण गर्दछु।" यो बाइबल खण्डमा आधारित भएर इसाईहरूले धार्मिक मानिसहरूको असल उदाहरणलाई पछ्याउन सक्छन्, जुन कुराले परमेश्वरको आधारभूत क्रियाकलापहरूलाई चित्रण गर्दछन्। उदाहरण:

- पावलको उदाहरणलाई इसाईहरूले पछ्याउनैपर्छ भनी धर्मशास्त्रले आज्ञा दिएको छैन, तर तिनीहरूले पावले गरेझैँ मिसेनरी यात्रामा गई हरेक सहरमा चेलाहरू बनाउँदै आफ्नो जीविकाको लागि काम गरेर नमुनाको जीवन जिउने कुरालाई रोज्न सक्छन् किनभने यसलाई बाइबलले स्पष्टसँग सिफारिस गर्दछ।
- तर इसाईहरूले पावलको उदाहरणलाई पछ्याएर मण्डली स्थापनाको लागि यहूदी सभाघरलाई टुक्र्याउने काम गर्नुहुँदैन (प्रेरित १९:८-१०), किनभने यो एउटा ऐतिहासिक घटनालाई बाइबलको अन्य खण्डले व्याख्या अथवा मूल्याङ्कन गरेको छैन।

बाइबलको इतिहासलाई साधारण शिक्षामा प्रयोग गर्नु
कुनै बाइबलीय घटना अथवा व्यक्तिगत उदाहरणलाई बाइबलको अरू खण्डहरूले व्याख्या अथवा मूल्याङ्कन गरेको छ भने, त्यसलाई इसाई जीवनको साधारण शिक्षाको रूपमा लागू गर्न सकिन्छ। उदाहरणको लागि तपाईंलाई आत्मिक आशिष्हरू

बाँड्ने व्यक्तिलाई आफूसँग भएको भौतिक आशिष्हरू बाँड्ने पावलको सिद्धान्त हामीले अपनाउन सक्दछौँ (रोमी १५:२६-२७; १ कोरिन्थी ९:१४; अनि गलाती ६:६ सँग तुलना गर्नुहोस्)।

नियम ९ - सँस्कृति

बाइबलमा उल्लेखित साँस्कृतिक विषयवस्तुले मानवीय व्यवहारको बारेमा आज्ञाहरू र शिक्षाहरूलाई समेट्छ: परमेश्वरले के माग गर्नुहुन्छ, त्यो मानिसको जीवनमा हुनुपर्छ! बाइबलमा उल्लेखित साँस्कृतिक विषयवस्तु इसाई व्यवहारको निम्ति सधैँ आधिकारिक अथवा आदेशात्मक हुन्छ (बाइबलले त्यसलाई सीमित नपारेसम्म)।

- पृथ्वीको कुनै स्थान अथवा कुनै ऐतिहासिक समयको मानवीय सँस्कृतिले बाइबलीय शिक्षालाई निर्धारण गर्दैन, किनभने त्यो पापद्वारा कलङ्कित भएको छ र परमेश्वरले हुनदिनुभएझैँ त्यो विकृत भएको छ।
- बाइबलले सिकाउने परमेश्वरको राज्यको सँस्कृतिले पृथ्वीको कुनै पनि स्थान र कुनै पनि समयअवधिको मानवीय सँस्कृतिलाई निर्धारण गर्दछ।

१. सँस्कृति र साँस्कृतिक विषयवस्तु (सन्दर्भ)

मत्ती ५:२१-२२; मत्ती ५:२७-२८; मत्ती ५:३१-३२; मत्ती ५:३८-३९; मत्ती ५:४३-४४; कलस्सी ३:१८-२१ पढ्नुहोस्।

इतिहासको कुनै समयावधिको कुनै पनि मानिसहरूको समूहको सँस्कृतिमा निम्नलिखित दुई वटा कुराहरू हुन्छन्:

- तिनीहरूको विश्व-दृष्टिकोण, तिनीहरूको सत्यताहरू र विश्वासहरू, तिनीहरूको मूल्य-मान्यता र नैतिकताहरू, तिनीहरूमा विद्यमान अन्धविश्वासहरू र तिनीहरूको समयको आत्मा।
- तिनीहरूको दृढ विश्वासहरू, तिनीहरूको अनुभवहरू अनि आचरण, तिनीहरूको रीति-रिवाज अनि परम्पराहरू र तिनीहरूको सम्बन्धहरू अनि संस्थाहरू।

बाइबलीय साँस्कृतिक विषयवस्तुमा पनि दुई वटा कुराहरू हुन्छन्:

- हरेक मानव सँस्कृतिमा भएका पापपूर्ण र विकृत पक्षहरूका विवरणलाई हटाउनै पर्छ अथवा परिवर्तन गर्नैपर्छ। यसको उदाहरणको लागि रोमी १:१८-३२ लाई लिन सकिन्छ।
- परमेश्वरको राज्यको सँस्कृतिको शिक्षालाई अपनाउनै पर्छ र त्यसलाई अनुसरण गर्नैपर्छ। यसको उदहारणको लागि मत्ती ५ देखि ७ अध्यायहरूलाई लिन सकिन्छ।

२. पापपूर्ण मानव सँस्कृति

रोमी १:१८-३२ पढ्नुहोस्। एकातर्फ हेर्ने हो भने मानव सँस्कृतिको विभिन्न किसिमका पापपूर्ण र विकृत पक्षहरूको अभिलेख राख्न त्यसलाई वर्णन गर्न बाइबल हिचकिचाउँदैन; जस्तै: हत्या (उत्पत्ति ४:८) विश्वासीहरू र अविश्वासीहरूबीचको अन्तर-विवाह (उत्पत्ति ६:२,५), परमेश्वरबाट अलग हुनु अथवा स्वतन्त्र हुनु (उत्पत्ति ११:४), समलिङ्गी सम्बन्ध (उत्पत्ति १९:४-५), बलत्कार अथवा विवाहपूर्वको यौन सम्बन्ध (उत्पत्ति ३४:२-७,३१), व्यभिचार (प्रस्थान ३२:१-८), भौतिकवाद र लोभ (यशैया ५:८), सांसारिकपन (यशैया ५:१२), सापेक्षवाद (यशैया ५:२०), अन्याय (यशैया ५:२३), रुपैयाँ-पैसाको सम्बन्धमा बेइमानी (प्रेरित ४:३२-५:४), पापपूर्ण अभिलाषा (प्रेरित ८:१८-२३), मण्डलीमा अधिकारपूर्ण अगुवापन (३ यूहन्ना ९-१०) र मण्डलीमा झूटा शिक्षा र दुष्ट आचरणलाई सहनु (प्रकाश २:१४-१६,२०-२३) आदि। मानव सँस्कृतिका यस्ता सबै पापपूर्ण पक्षहरूलाई हटाउनै पर्छ अथवा परिवर्तन गर्नैपर्छ।

३. परमेश्वरको राज्यको सँस्कृति

व्यवस्था १६:१८-२०; रोमी १३:१-७; १ पत्रुस ५:१-४ पढ्नुहोस्।

बाइबलले साँस्कृतिक व्याख्या र मूल्याङ्कन दिन्छ।
अर्कोतर्फ हेर्ने हो भने, मानव इतिहासमा संसारको हरेक स्थान र हरेक समयको मानव सँस्कृति कसरी परिवर्तन हुनैपर्छ भनी बाइबलले स्पष्टसँग सिकाउँछ। प्राय: बाइबलको सबै शिक्षाहरू, आज्ञाहरू र निषेधाज्ञाहरूले साँस्कृतिक व्याख्या अथवा मूल्याङ्कन प्रदान गर्दछ; जसको मतलब हरेक स्थान र समयको मानव सँस्कृति परमेश्वरले कस्तो भएको चाहनुहुन्छ भनी बाइबलले सिकाउँछ। मानिसहरूले संसारलाई कसरी हेर्नुपर्दछ (१ यूहन्ना २:१५-१७), तिनीहरूले कुन सत्यताहरूलाई

विश्वास गर्नुपर्दछ (यूहन्ना ८:३१-३२; १४:६; १७:१७) र कुन रीति-रिवाज र संस्थाहरूद्वारा परमेश्वर प्रसन्न हुनुहुन्छ (मलाकी २:१४-१६; १ थेसलोनिके ४:१-८) भन्ने कुराहरू बाइबलले सिकाउँछ।

बाइबलले परमेश्वरको राज्यको सँस्कृति सिकाउँछ।
बाइबलमा हरेक स्थान र समयको मानव सँस्कृतिलाई निरन्तर मूल्याङ्कन गरिएको छ, निषेध गरिएको छ अथवा आज्ञा दिइएको छ। बाइबलमा दिइएको स्पष्ट निषेधाज्ञाहरू, आज्ञाहरू र शिक्षाहरूद्वारा परमेश्वरको उद्देश्य हो हो, कि उहाँले संसारको हरेक मानव समूहको सँस्कृतिलाई सम्बोधन गर्नु हो र उक्त सँस्कृतिलाई झन्-झन् बढी परमेश्वरको राज्यजस्तो बनाउनु हो! परमेश्वर विशेष सँस्कृति भएको परमेश्वरको विशेष जनहरू निर्माण गर्न चाहनुहुन्छ, जसलाई परमेश्वरको राज्यको सँस्कृति भनिन्छ (मत्ती ५-७ मा भएको 'डाँडाको उपदेश'मा उल्लेखित सँस्कृति)।

मानव सँस्कृति कस्तो हुनुपर्छ भनी बाइबलले प्रकट गर्दछ।
बाइबलको साँस्कृतिक विषयवस्तुको सन्दर्भमा त्यो विशेष समयावधिको लागि मात्र मान्य हो र त्यही कारणले अहिलेको इसाईहरूको लागि त्यो आधिकारिक अथवा आदेशात्मक शिक्षा होइन भनी विचार गर्नु गलत हो।

बाइबलका पुस्तकहरू विगतमा विशेष मानव सँस्कृतिहरूका लागि लेखिएको ऐतिहासिक पुस्तकहरू मात्र होइनन, तर ती वास्तवमा ती पुस्तकहरू त हरेक स्थान र समयमा मानव सँस्कृति कस्तो भएको परमेश्वर चाहनुहुन्छ भनी प्रकट गर्ने परमेश्वरका प्रकाश हो!

बाइबलमा लेखिएको ठाउँ र समयको मानव सँस्कृतिको पापपूर्ण र विकृत पक्षहरू यसले व्यक्त गर्दछ। यसरी मानव इतिहासमा हरेक स्थान र समयको मानव सँस्कृतिको पापपूर्ण र विकृत पक्षहरू बाइबलले व्यक्त गर्दछ!

पृथ्वीको हरेक स्थान र मानव इतिहसको हरेक सयमको मानव सँस्कृति कस्तो हुनुपर्छ भनेर पनि बाइबले सिकाउँछ! बाइबलको साँस्कृतिक विषयवस्तुलाई (शिक्षाहरूलाई, आज्ञाहरूलाई र निषेधाज्ञाहरूलाई) इसाईहरूले संसारको सबै मानव समूह र मानव इतिहासको सबै समयको लागि आधिकारिक अथवा आदेशात्मक हो भनी ठान्नुपर्दछ!

आधिकारिक सँस्कृतिको बाइबलीय उदाहरणहरू
विवाह र सम्बन्धविच्छेदको बारेमा येशू ख्रीष्टको शिक्षाहरू सधैँ आधिकारिक हुन् (मत्ती १९:३-९)। यौनजन्य अनैतिकताको बारेमा मोशा र पावलले दिएका शिक्षाहरू सधैँको निम्ति आधिकारिक हुन् (लेवी १८:३-६,२०,२२-२३; रोमी १:२४-२७)। पारिवारिक जिम्मेवारीको सम्बन्धमा पावलले दिएका शिक्षाहरू सधैँको लागि आधिकारिक हुन् (एफिसी ५:२२-२३; कलस्सी ३:१८-२१)। यी सबै शिक्षाहरूले संसारको हरेक ठाउँ र इतिहासको हरेक समयका मानिसहरूका वैवाहिक र पारिवारिक जीवन कस्तो हुनुपर्छ भनी परमेश्वर चाहनुहुन्छ, सो सिकाउँछ।

त्यसैगरी मानसिहरूले देशको सरकारमा (रोमी १३:१-७), अदालतहरूमा (व्यवस्था १६:१८-२०), मण्डलीमा (एफिसी ४:१-१६; १ तिमोथी ३:१-१५; १ पत्रुस ५:१-४) र मण्डली बाहिरको समाजमा (एफिसी ४:१७-५:१७) कसरी व्यवहार गरेको परमेश्वर चाहनुहुन्छ, सो पनि बाइबलको शिक्षाहरूले सिकाउँछ।

किनभने यस्ता शिक्षाहरूलाई बाइबलको अन्य कुनै शिक्षाले सीमित पार्दैन र ती शिक्षाहरू हरेक ठाउँ र हरेक समयका सबै मानिसहरूका लागि हो!

५	**प्रार्थना** (८ मिनेट)	**[प्रतिक्रियाहरू]** **परमेश्वरको वचनप्रति प्रतिक्रिया जनाउने प्रार्थना**

समूहमा पालैपालो गरी तपाईंले आज के सिक्नुभएको छ, त्यसबारे प्रतिक्रियात्मकरूपमा परमेश्वरसँग छोटो प्रार्थना गर्नुहोस्। अथवा दुई वा तीन जनाको समूहमा विभाजन भएर तपाईंले आज जे सिक्नुभएको छ, सोबारे परमेश्वरसँग प्रतिक्रिया जनाउँदै प्रार्थना गर्नुहोस्।

६	**गृहकार्यको निम्ति तयारी** (२ मिनेट) अर्को पाठको निम्ति

(**समूहको अगुवा** - तपाईंका समूहका सदस्यहरूलाई यो गृहकार्यको तयारी लेख्न लगाउनुहोस् वा उनीहरूलाई यसको प्रतिलिपि बनाउन लगाउनुहोस्।)

१. **प्रतिवद्धता -** चेलाहरू बनाउनको निम्ति प्रतिवद्ध हुनुहोस्। बाइबललाई सही व्याख्या गर्ने ९ वटा नियमहरू कण्ठ गर्नुहोस् र तपाईंले बाइबल पढ्दा र अध्ययन गर्दा त्यसलाई परिश्रमसाथ लागू गर्नुहोस्। 'बाइबललाई सही व्याख्या गर्नु' भन्ने शिक्षालाई अर्को व्यक्ति अथवा समूहका मानिसहरूलाई प्रचार गर्नुहोस्, सिकाउनुहोस् अथवा उनीहरूसँग बसेर अध्ययन गर्नुहोस्।

२. **परमेश्वरसँगको व्यक्तिगत समय -** प्रत्येक दिन आधा अध्याय पढेर विद्यार्थीहरूलाई परमेश्वरसँग व्यक्तिगत समय बिताउन लगाउनुहोस् (प्रस्थान ४:१-७:१३)। प्रश्नहरू सोध्ने तरिकालाई प्रयोग गर्नुहोस्। टिप्पणीहरू बनाउनुहोस्।

३. **बाइबल अध्ययन -** घरमा अर्को बाइबल अध्ययन तयार पार्नुहोस्। मत्ती २८:१८-२०, विषय: मण्डलीको प्रचार अभियानसम्बन्धी काम।
बाइबल अध्ययनको पाँच वटा चरणहरूको प्रयोग गर्न लगाउनुहोस्। टिप्पणीहरू बनाउनुहोस्।

४. **प्रार्थना -** कुनै विशेष व्यक्ति वा कुनै विशेष कुराको निम्ति यो हप्ता निर्दिष्ट भएर प्रार्थना गर्नुहोस् र परमेश्वरले के गर्दैहुनुहुन्छ भनी हेर्नुहोस् (भजनसङ्ग्रह ५:३)।

५. **चेलाहरू बनाउने विषयमा तपाईंको कापीलाई अद्यावधिक बनाउनुहोस्।** आराधनाको टिप्पणी, परमेश्वरसँग तपाईंले व्यक्तिगत समय बिताउँदा बनाएको टिप्पणी, शिक्षा दिँदा बनाएको टिप्पणी र यो तयारीलाई सङ्लग्न गर्नुहोस।